

Onderwerp: juridische grondslag verzamelen e-mailadressen

Aanleiding

Bedrijfstakpensioenfonds Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie wil graag zo veel mogelijk digitaal communiceren en vraagt de medewerking van werkgevers om e-mailadressen van hun medewerkers aan het fonds aan te leveren. Vanuit de werkgevers wordt gevraagd wat de juridische grondslag is op basis waarvan men e-mailadressen van werknemers zou mogen aanleveren. Die is verwoord in dit memo.

Wet Pensioencommunicatie

Met de komst van de Wet Pensioencommunicatie is digitaal communiceren voor pensioenfondsen steeds belangrijker geworden. Zeker omdat Bedrijfstakpensioenfonds Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie heeft gekozen voor digitale communicatie is het van groot belang te beschikken over de actuele e-mailadressen van deelnemers. Werkgevers beschikken in de regel over deze actuele e-mailadressen van de deelnemers in het pensioenfonds, dat kunnen zakelijke e-mailadressen maar ook privé-e-mailadressen zijn.

De juridische analyse van het verzamelen van e-mailadressen door het pensioenfonds via de werkgever is tweeledig en luidt als volgt:

1. Grondslag voor verwerking van het e-mailadres door het pensioenfonds

Eerst wordt beoordeeld of het pensioenfonds gerechtigd is tot het verwerken van het e-mailadres van deelnemers (als persoonsgegevens).

Het pensioenfonds mag op grond van de pensioenwet (als gevolg van de Wet Pensioencommunicatie) besluiten om digitaal te communiceren. Dat heeft Bedrijfstakpensioenfonds Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie gedaan. Bij digitale communicatie vindt naast rechtstreeks communiceren per e-mail in de regel ook notificaties plaats via het e-mailadres om de betrokkenen te attenderen op nieuw geplaatste communicatie. Om het proces van digitaal communiceren van pensioeninformatie goed te laten verlopen is het belangrijk om te beschikken over een e-mailadres.

De grondslag tot de verwerking van dit persoonsgegeven (het e-mailadres) is voor het pensioenfonds gelegen in:

a. De uitvoering van de overeenkomst

De uitvoering van de overeenkomst is gebaseerd op de driehoeksverhouding tussen deelnemer / werkgever / pensioenfonds. Het begint bij het sluiten van de pensioenovereenkomst tussen deelnemer en werkgever. Vervolgens is de werkgever op grond van de uitvoeringsovereenkomst verplicht tot gegevensverstrekking aan het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft vervolgens de plicht de pensioenregeling uit te voeren. In het kader van de goede uitvoering van de pensioenregeling, zoals hiervoor benoemd, is het noodzakelijk dat het pensioenfonds over het e-mailadres beschikt om digitaal te kunnen communiceren.

b. Gerechvaardigd belang

Aanvullend op voornoemde grondslag speelt ook de grondslag 'gerechtvaardigd belang' een rol. Omdat er (nog) geen specifieke wettelijke verplichting bestaat tot het verwerken van het e-mailadres, maar het verwerken van het e-mailadres wel nauw verbonden is met de bepalingen uit de pensioenwet (als gevolg van de Wet Pensioencommunicatie), heeft het pensioenfonds een gerechtvaardigd belang tot verwerking van het e-mailadres.

2. Grondslag voor de verzameling via de werkgever

De verzameling van e-mailadressen van deelnemers via de werkgever zien wij als een logische uitbreiding van de bestaande verplichting van de werkgever om gegevens aan het pensioenfonds te verstrekken teneinde de pensioenregeling goed te kunnen uitvoeren. Voor zover geen expliciete grondslag tot deze verstrekking in de uitvoeringsovereenkomst is opgenomen, wordt deze verstrekking gezien als een derdenverstrekking tussen de werkgever en het pensioenfonds. Het verstrekken van persoonsgegevens tussen organisaties moet beoordeeld worden of de verstrekking verenigbaar is met het oorspronkelijke verwerkingsdoel. Daarbij is rekening gehouden met de volgende aspecten:

- De werkgever heeft de e-mailadressen verzameld in het kader van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst. De pensioenovereenkomst maakt daarvan vrijwel altijd onderdeel uit, alleen is de uitvoering daarvan ondergebracht bij het pensioenfonds (als uitvoerder van de regeling). Het kader waarin de persoonsgegevens worden verstrekt is dus nauw verbonden met het oorspronkelijke verwerkingsdoel;
- Het doel waarvoor de e-mailadressen wordt verzameld (de deelnemer te informeren over de pensioenregeling) hangt nauw samen met het oorspronkelijke verwerkingsdoel;
- De aard van het persoonsgegeven is niet dan zodanige aard dat verstrekking niet zou mogen plaatsvinden (bijv. als het een bijzonder persoonsgegeven betreft);
- Het pensioenfonds heeft passende waarborgen ingericht ter bescherming van de persoonsgegevens;
- De verstrekking van het e-mailadres aan het pensioenfonds wordt geacht binnen de redelijke verwachtingen van de betrokkene te vallen (gezien de samenhang tussen de deelnemer, de werkgever en het pensioenfonds).

Derhalve luidt de conclusie dat het verstrekken van het e-mailadres via de werkgever aan het pensioenfonds verenigbaar is met het oorspronkelijke verwerkingsdoel. De verstrekking is vervolgens op de volgende grondslagen gebaseerd:

1. Uitvoering van een overeenkomst (zie de toelichting hierboven bij Ad 1); c.q.
2. Gerechvaardigd belang (zie de toelichting hierbij bij Ad 2).

Advies

Voorafgaand aan een dergelijke verstrekking luidt het advies om de werkgever vanuit het pensioenfonds goed te informeren. De werkgever kan zijn werknemers dan tijdig en duidelijk informeren dat e-mailadressen worden verstrekt aan het pensioenfonds en met welk doel het pensioenfonds de e-mailadressen gaat gebruiken. Dit ter invulling van de informatieplicht. Daarbij luidt het advies (hoewel strikt genomen niet verplicht) de werknemers de mogelijkheid te bieden om binnen een redelijke termijn bij de werkgever bezwaar te maken tegen de verstrekking van het e-mailadres aan het pensioenfonds. De e-mailadressen van de bezwaarmakers zullen dan niet door de werkgever aan het pensioenfonds worden verstrekt.